

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautóza 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételének helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyveskereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyilttéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Néhány szó a választási törvény revisiójához.

Pest, nov. 2.

Az 1869. ápril 20-án összehívott országgyűlés utolsó ülészekának teendői nagyon fontosak. Ha csak a főbb ügyeket tekintjük is, melyek az urbéri viszonyok végleges rendezése, a bank-ügy, a 72-ki költségvetés és a választási törvény revisioja, ezek mind fontosság, mind terjedelem tekintetében a rendelkezés alatt álló idő minden percének gazdaságos felhasználását annyi inkább igénylik, mert az ellenzék aligha ez uttal is le tudja vetkőzni azon gyöngöségét, hogy a mit meg nem hiszhat legalább gyermekes akadémuskodással ne kíséreltesse.

Alig lehet fontosabb, általánosabb érdekű ügy egy képviselői alkotmánynyal bíró országban, mint a választási törvény reformja; különösen a mai korszak által alkotott viszonyok között, midőn a szabadság, egyenlőség és a közügyekbeni részvétel utáni vagy a vagyonosodás, és az ennek alapján növekvő miveltég folytán a nép minden rétegei közt általánosabbá vált.

A kormány csak a közvélemény kívánalmának s az 1848. V. és a kolozsvári II. tozikkékben foglalt s már is kellőleg figyelembe nem vett szándéknak kiveteléhez járul, midőn a következő országgyűlési választásokat nem csupán ezen törvények alapján kívánja eszközölni, hanem, a mint értesülünk, bár ha nem is fog egészen új választási törvényt proponálni, legalább a megváltoztatást novellák által módosítani szándékszik.

Nem mellőzhetjük elismerésünket nyilvánítani azon tapintatos eljárás felett, hogy — részben társadalmi viszonyaink folytonos átalakulási mozgalmá, részben a választási jog hova tovább terjedtebb körbeni kiterjesztése szükségének tekintetéből — ezen módosítási ut választatott, s a változtatás ép a választási törvény legfontosabb részére, az aktív választási képességre fog vonatkozni.

Tagadhatatlan, hogy a jelenlegi választási törvény, mely 48-ban sürgősen s csak ideiglenesen alkotottat, nagy előhaladást tanúsít az azelőtti rendi viszonyokból való kibontakozást illetőleg; de dacára ennek, nem ment minden előítéletől, s így nincs a jelenlegi politikai miveltég színvonalára emelkedve. Ez nem kisebbítheti az 1848-ki törvényhozás érdemeit; mert az átmenet az ismert viszonyokból másként nem történhetett; másfelől tudjuk méltányolni azon tant, mely a politikában a czélszerűséget vallja egyik legfőbb irányadónak.

Mindez óráig még nem ismerjük azon elveket, melyek a választási törvény módosítása alapjául a kormány kebelében elfogadtattak; azt sem tudjuk, teljes bizonyossággal, vajjon csak a választói qualificatio, vagy egyuttal a választási módzatok: az előmunkálatok és a választási tény külső mozzanatai mikénti végrehajtása fejező-e, habár csak részben is, a revisio tárgyát képezni? Az utóbbiakat mellőzve, csak az előbbire vonatkozólag akarjuk nézetünket elmondani.

Tapintatos sem volna, de meg sem egyeznénk azon általános elvvel, mely a törvényeknek visszaható erőt tulajdonítani nem enged, ugy az 1848-ki eszmék azon irányával se, mely a politikai jogok gyakorlatát nem szűkíteni, hanem kiterjeszteni akarta — azon eljárás, mely sokakat megfosztana

egy legbecselesebb jog féltékenyen őrzött gyakorlatától. Miért is igen helyesnek tartanók, ha mindazok, kik az eddigi választási törvény által megkivánt képességgel már bírnak, ha bár azzal még nem éltek is, annak gyakorlatától jövőben se lennének elzárva.

Igaz ugyan, hogy ez az egyenlőség rovására történik; de oka a multban keresendő.

Mindenesetre megfontolandó, ha vajjon, midőn absolut igazságot vélnekn szolgáltatni, nem akkor követnők-e el a legnagyobb igazságtalanságot? S vajjon midőn a kedélyeket megnyugtani vélnek, nem ép akkor izgatnók-e föl azokat? Azt hisszük, hogy a következmény e föltevést igazolná előbb-utóbb.

Tapasztalataink alapján véljük állithatni, hogy a közérzet a választási törvény egyszerűsítését, vagyis az eddigi választói qualificatio sokféleségének megszüntetését sürgeti.

Azt hisszük, hogy hazai viszonyaink kellő méltatása mellett ezt legsikeresebben egy eszközölhetnők, ha a választói qualificatio alapjául a census és bizonyos miveltégi fok vétetnék. Oly választói kulcsot kell meghatározni, melyet egyfelől szorgalom utján mindenki megszerezhesen; s a mely másfelől zálogul szolgáljon azon érdekelttség biztosítására is, mely ily jog helyes gyakorlatának feltételét képezi: — ez pedig a vagyon és tudomány.

Hazánk jelenlegi viszonyai közt a cselekvő választási képesség mikénti megállapításánál ezek az elvek lehetnének irányadók.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Bécs. Hir szerint az új miniszterelnök Kellersperg báró programja: visszatérés az alkotmány alapjára, egyenes választások a Reichsrathba Cseh és Morvaországban ugy Krajnában. Prágában minden előkészület megtörtént, hogy a leirat felolvasásakor minden demonstratio megakadályoztassék. A csehek azt hirsztelik, hogy a német követek is megjelennek a Landtagban.

Legujabb táviratok.

Bécs, nov. 2. A „Presse” jelenti: Kellersperg közvetlenül alkuszik a miniszter-jelöltekkel, kik közt Holzgethan, Sholl és Pessinger említetnek.

A „Volksfreund” írja: Alig kételkedhetni rajta, hogy liberális ministerium fog alakitani.

Bécs, nov. 2. A „Presse” egy prágai távirata szerint a császári kabinet a rakoviczai haditörvényszéktől Fabianinál talált okmányokat kapott, melyeket nem mertek a zagrabi haditörvényszék elé terjeszteni, mivel igen befolyásos egyénnek vannak általuk kompromitálva.

Páris, nov. 2. Gortsakoff herceg hir szerint még e hét folyamán Versaillesbe érkezik; ugyan ő jelenleg Berlinben volna.

Prága, nov. 2. Clam-Martinez hir szerint a dualismust megbuktatni, s az összbírodalmat helyreállítani iparkodik.

Egy kis hozzászólás a mikházi capitulumhoz.

II.

A mi illeti az „incompatibilitás” és „interstitium” eszméit, azok a „rendestag” agyában, ugylászik, csak

az Euphrat-vonalnál, mert erős kanyarulatot tesz éjszakelet felé, de azon előnnyel járna, hogy számos népes várost érint, melyek a forgalom központjai.

Létezik ezen fölül több terv, melyek a fekete tengert választják kiindulási pontul. Child javaslatára szerint, a pálya Tierebolinál kezdődne s a hegységen át Erzingianig vezetne, honnan az összeköttetést gözösök tartanák fenn egy Diarbekirhez közel fekvő pontig. Innen Diarbekirig ismét vasut, és Diarbektől gőzhajózás a Tigrisen és Euphraton a perzsa tengeröböl. Ezen vonal ellen felhozzák, hogy az érintett két folyó évenként csak három hónapon át hajózható, s hogy az Euphrat és Tigris közti vidék nagy akadályokat gördít a vasut építése elé. Egy másik vonal a fekete tenger melletti Samsunból tervezetik Sivas és Malatich-en át Diarbekirig, honnan a pálya a Herberst ezredes által kiűzött irányt követné. Hossza 1100 mértföld. Egy harmadik terv Trapezuntból akar vasutat építeni Erzerumig (Armenia fővárosáig, s innen a hegyeken át Van-ig; aztán a Bellissu folyó mentében Mossulig; a pálya további iránya az előbbiével összeesik. De ezen vonal a Taurus hegységet épp legjárhatalmasabb részen metszené és Rowlison angol mérnök kivihetlennék tartja.

Vége még 3 tervben lévő nagy vonalról kell említést tennünk Konstantinápoly és India között. Az első az északi postaut hosszában Erzerumba, majd a perzsa határon átkelve Teherán, Shahrud, Medsched, Herat, Kandator és a Bolan-szoroson át Schikapur és Sukkurba

olyanok, mint a biblia, kinek hogy tetszik, ugy magyarázza. És ha ön, barát uram, e kettőt felemlíté, az ellenféllel szemben, miért nem mutatá ki, hogy az ujabb-kori törvény, melyre a seregből barát hivatkozott, s melyet az ön bevallása szerint a néhai Dánk is mint zsinati tag Rómából megerősített, mikor? ki által és mily hatalom következtében semmisített meg? Védelmi cikkében ennek nyomaira sem akadok; ön, a döntő-érvek felhozásában sokkal szegényebb, mint bárki más. Az, hogy „az erdélyi szent Ferencz rendi szerzet, 1729-ben emeltetett Provinciává,” előttünk is ismeretes; és én nagyon jól tudám, hogy a társadalomnak, melyben, mint barát élek, neve: „Provincia” s nem egyéb. Tudom azt is a rend történetéből, hogy melyik Provinciális, hány évig uralkodott. Volt olyan is, kiben a szentélettel párosulva volt a tudomány, s mégis csak három évig kormányzott, s azután letétele. Hogy voltak, kiket a rendes három év után, még négyszer is egymásután megválasztottak, az is igaz; ámde az akkori idők és körülmények kívánalma volt az, és a mi földolog, a megválasztott egyén, érdemekben tündöklő férfi volt, kiben a Provincia legszebb reményét helyezé.

Mit mond ezekre barát uram? Ez időszerint volt e szükség a szegény visítortól kicsikart dispensációkra? Reá volt-e szorulva a Provincia, hogy a jelenlegi rend-örfönkök ujából megválasszák? Mily érdemeket tud ő felmutatni? mily boldog jövőt várhat kormányzása alatt ingatag társadalmunk? Nem látjuk-e saját szemekkel, hogy rendünk alatta láthatólag hanyatlis, s fájdalom, bomlásnak indul! A ki ily körülmények közt az ellenfél megtámadásait, személyes gyűlöletből származottnak akarja a közönség előtt feltüntetni, az vagy vét a józan gondolkodás szabályai ellen, vagy készakarva rajta van, hogy végkép elpusztuljunk.

A védő rendes tag cikkének pontjai pusztán szó-halmazok; azért még csak pár sort említek fel abból.

A hivatalról leköszönések napját érintvén a „rendes tag,” mondja, hogy: „a választók voltak a visítator és kormány tagok, ekkép, a mi igen nyomtatékos, a visítator is votumozott. Már most, kérde a „rendes tag:” ha az incompatibilitás olyan neántsá valami lett volna, miért adott épen ő a (visítator) a záradfönökségre proponált tanácsosoknak votumot? s ez által miért hagyta helybe, nemcsak, de miért ismerte el a tanácsos záradfönök lehetőségét? Vajjon miért nem cselekedett ellenkezőleg? E következtelen kérdésekre, az előbbeni sorokból kiolvasható a felelet: „Ha nem teszed, elszakadunk Rómától.” E szavak kimondása által hatalma és akarata gátolva lön. Eszerint Volcic Száléz „ab incompatibilitate, et ab interstitiis” dispensált, nem ugy a mint ő önkéntesen akart, hanem a mint ezt, az indulat-hevének pressioja követelé.

Uraim! az események ilyen lefolyása után meg nem foghatom, hogy meri valaki állítani azt, hogy a capitulumban nem a törvénytelenység, hanem a „törvény szelleme győzött.” Ezt állítani józan észszel nem lehet.

A „seregből barát” végre azt állítja a rendestagról, hogy hasonló ő az evangéliumi farizeushoz; és ezt maga a „rendestag” helybenhagyja. Zárszavaiban e kitételek tündöklenek: „van ám bennem büszkeség, mely a seregből barát törpe gyanúsítására legkisebbet sem hederit, s mely némely jellemet és szellemet, meg is vet, ugy, a mint illik.”

Ime kedves olvasóim! Az ó-szövetségi farizeus százados hamvai, egy, ma élő, franciscanus barát szeméjében csakugyan föléledtek. Mint ez, ugy az is büszkén nézte le kortársait, megvetve minden embert, kin az Isten képe ragyogott. — És épen ez a sajnos, hogy némely előjáróinkban nekünk ezt kell tapasztalunk! Ők

vezet, hol az Indus völgyi pályával csatlakozik. Hossza 3000 mértföld, tehát valamivel rövidebb annál, mely Newyorkot Sacramentóval összeköti s a melyen a vonatok rendszeren 7 nap alatt közlekednek. A második, nagyvonal Angoret, Sivas, Diarbekirt, Mossult és Ziforit érinti; perzsa területen Kermansah tartományt szelve Hamadanon Teheranig fut, hol az előbbi vonallal összeesik. E pálya mintegy 200 mértfölddel hosszabb és a közbenesü meredek hegyláncok miatt nagy nehézségekbe ütközik, de Rawlison mégis a legelőnyösebbnek tartja minden tekintetben. Szerinte Indiára nézve rendkívül fontos, hogy népes vidékeken át szakadaltan vasuti összeköttetése legyen Európával, míg ellenben csekély nyereség, ha csupán a földközi tenger és perzsa öböl lesz vasutal összekötte, melynek két végpontjairól még hosszú tengeri utat kel megtenni. A harmadik nagy vonal Bassoráig összesség a porta által tervezet, innen azonban ivet képez a perzsa öböl éjszaki és keleti partjai körül, és Beludszistan partvidéke mentében éri el az Indus folyót. Hossza 2900 mértföld. Mint legdelibb vonal, leginkább is van biztositva Oroszország messzeható tervei ellen, csak hogy egész hosszában Buschivon kívül nincs említésre méltó város.

Angliában nagy feszültséggel várják az e vonalokat tanulmányozó bizottság jelentését. Földolog mindenesetre, hogy a portálvagy egyetértés létesüljön. Időközben az oroszok mindinkább közelednek a nagy vonalak főirányához s a „Golos” nem ok nélkül hangsúlyozza a Chiva elleni hadjárat szükségességét.

eddig csak a zárdák falai között nem gondoltak velünk, most tovább mennek, az irodalom terén nyilvánítják: „nem hederitünk” reátok. Azért elhatároztam én is, a küzdőterem megmaradni mind addig, mig látni nem fogom, hogy az ily előjárók szívéből eltűnt a büszkeség; és ők már többé a szegény alattvalóban — nem egy gyűlölt egyéniséget, hanem szerető testvért látnak, megadva neki mind azt, mi anyagi jólétre s még inkább szellemi ki-képzésére ssükséges.

Zárdai. *)

A francia közoktatásügyér Párisról és Franciaországról.

(Vége.)

A veszélytől sujtott Franciaország több ízben megmutatta, hogy fel tud emelkedni. A sedani vész, mely oly kegyetlen volt, s oly mély, nem egyedül vonult el feje fölött. Hogy ne menjünk vissza tovább a történelembe, s hogy csak saját életünkben nézzünk szét, nemde majdnem velünk történt Waterloo? Nem látták-e atyáink már 1793-ban a commune-t?

Hol volt Franciaország Waterloo napjai után? Midőn tudtul adatott, hogy minden vívmányainkat átadjuk, és 1790. előtt birt helyeink egy részét; hogy hunningue-i erődítményeink lehordatnak; hogy a francia földet öt évre 150,000-nyi hadsereg szállandja meg; midőn látni kellett katonáinkat, ugyanazon katonákat, kik egész Európa fővárosait elfoglalták, hogy egészen megreszkette kénytelenek a Loire mögé visszavonulni; észszerű feltevés volt azt hinni, hogy megsemmisülésünk teljesedésbe ment. A hadikártérítés 700 millióra lön határozva, és ekkor nem számítottak milliárdokban; ki mert volna két milliárdnyi kölcsönre, és öt milliárdnyi aláírásra számítani, midőn az 1815-ki bevételeket Louis báró a királynak tett jelentésében 618 millióra becsülte? Pénzünkön kívül működéseink legnagyobb részétől is megfosztottak. Muzemunk kiürítése lord Castlereagh-nak egyszeri rendeletere megtörtént, s ez elég képe volt megaláztatásunknak, — s letipratásunknak sirdombja lett. Lám ilyen árral vetők meg az első császárság dicsőségét.

Most már uraim ítéljék meg a kort részrehajlatlanul. — Franciaország romba döntve, lefegyverezve, megsemmisítve, oly megkiesinyültnek látszott-e azon harmincz év alatt, mely fölötté ezek után elmúlt? Anyira befolyás nélkül volt-e a világban, mint a minőnek ellenségei hitték? Bátorlatanná lett e gondolkozni, irni, harcolni, vétet kiontani a népek függelenségéért? Nem övé volt-e az irodalomban, — nem említek fel csak meghaltakat és a legnagyobbakat, — Chateaubriand, Lamennais, Lamartine; a tudományban: Cuvier György, Saint Hilarie, Geoffroy, Arago; a művészetben: Boieldieu, Herold, Auber, Gros, Gerard, Gericault, d'Angers Dávid, Ingres, Henri Scheffer, Horace Vernet, Delaroche Pál, Delacroix Eugene; a bölcsészetben: Royer-Collard, Maine de Biran, Laromiguière, Jouffroy, Cousin Victor, de Maistre, de Bonald; a törvény terén: Foy, Berrier; a hírlapiradalomban: Carrel Armand; Laine, de Serre Louis báró, de Villèle, Martignac, Perier Kázmér a politikai administratióban? Ezen kitünőségek mögött eszméket mozgató tüzzéri ifjuság, köveletéssel a szabadságra, s kedvelő mindenre, a mi a nagy eseményeket teszi, gyakorlatban vagy elméletben. Volt e szükségé latba vetni felelősségét; — nevé vagy életét foláldozni egy nagy ügyért. Történt-e haladás?

Szükségelte-e munkát? Bátran kezdte meg azt, kitartással vitte véghez. Mindenik lap biztos volt szerkesztőiben, biztos volt olvasóiban, mivel értették egymást, mivel éltek. Mi volt a „Globe”? Egy iskola. Mi volt a „le National”? Egy hadsereg. A harc nélkül győztes Franciaország kezdette vezetni a világot. Ki hitte volna, az 1815-ik évi 20-ik novemberi egyezmény után, hogy oly gyorsan és annyi dicsőséggel emelkedik fel? A generatio kimeritetnek látszott a háboru és egy hosszú diktatura alatt. . .

Ugyan így vagyunk ma. A magasba kell tekinteni, s a távolba látni, hogy a reményt feltaláljuk ujra; magunkat olyanoknak kell látnunk, mint a minők vagyunk, s könyörtelen kell megítélnünk magunkat, hogy az orvosszert fölfedezzük.

A szerencsétlenségek sora mellett eléggé kell keseregünk erkölcsi romlásunkon is. Ezen nagy láz, mely a lelkiületeket rosz elhatározásokhoz vezette, eléggé sujtott 25 év alatt. Tetteinket hogy használtuk fel! A dicsőséget pénzzel, a munkát árfolyammal, a hűséget és a tisztességet scepticismussal, a terveket és tanokat érdekekkel, az iskolát klubokkal helyettesítettük. Mühült és Lesueur-t, chansonetekkel.

Helyet adtunk vagy dicsőítettük a rosz erkölcsöket, rosz nőkből egész királyságot alkottunk, hogy megtejjenek szemünk fényűzőseikkel, füleink orgiákkal, lelkeink hazugságaikkal és szíveink üres kedvteléseikkel. Tetteikben fedszük a nyilvános erőszakot; feláldoztunk mindent, mit a világ adhat: örömet, tisztességet, ha-

*) Az érdekelt félnek módot nyújtánk a feleletre; ezzel a vitát lapunkban bezárjuk, legfőlebb az ujonnan kihzott „rendestag”-nak lehetvén joga a replicára. Szerk.

talimat. Kinevetni a morált, eltagadni, nem hinni, csak az eredményben, nem szeretni semmit, csak a mulatságot, nem imádni semmit, csak az erőt. Beszélni gondolkodás nélkül, a lármát elébe tenni a dicsőségnek. Megtagadni a törvényt és tanokat, hogy dispensáltassunk a csodálkozástól, engedelmességtől, hittől. A vádaskodás rendszerét állítani fel, a hazugságnak intézetet emelni.

Helyesek-e azok a dolgok a melyeket láttunk? Jó-e azon társadalom, melyet képeztünk? És, ha ez így van, nem kelle-e nekünk bevallani, hogy a végső óra mártírjai dacára is Sedán előtt meg voltunk győzve? Igen, a bajok okát magunkban hordoztuk. Igen, mi ép oly bűnösök voltunk, mint szerencsétlenek. Igen, nekünk magának Franciaországnak „szellemét kell leküzdenünk. Mielőtt tudva lenne, azonnal forrásaink bőségére utalnunk. Mi ez más, mint 20 év a történelemben. Egy nemzet tűrheti az események szerencsétlen befolyását a nélkül, hogy lemondani kellene arról, a mit a természet, törvények és tradíciók adtak neki. A forradalmak sajátos mániaja az, hogy a nép ne kezdjen élni, hanem azonnal állást foglaljon el. 1793 megváltoztatja napjainkat, azt mondván: a köztársaság első éve. Eltörölte a lilomot. Később a vendome terét rontották meg. Legyünk büszkébbek; védjünk mindent, Charlemagne-t, IV-ik Henriket, az első köztársaság nagy emlékeit. Igazságosnak kell lennünk a multak iránt, s ezt tehetjük megbánás nélkül: a történelem nem rozsakörök.

Két nap nem tesz ki tíz századot. Szerencsétlenség lenne, hibáinkból illúsiót csinálnunk, de halálanság lenne el nem ismerni az átalakulás hatalmát s a mindig úde élénkséget, mely minket a pusztulástól megmentett. A mi oly kegyetlenül látogatott generáción nem nyomot hagyhat maga után, ha elkezd nép lenni. Tegyük úgy, miként egy utas tenne, ki mély gödörbe bukott, s a ki nem vesztegeti idejét nyögéssel és kétségbeesési panaszkodással, hanem a világosság felé talolni utat keres, halad, megállás nélkül, nem gondol fáradalmakra, soha; hideg vérrel határozza el és teszi meg, a mit minden lépten tennie kell, valamely baleset által tán megtántorítva, megint fölemelkedik a nélkül, hogy bátorságát vesztené, és nem is számítván, hogy lelkének igaz törekvése mellett, szívének rendithetlen verése dobog.

Uraim, morális győzelem az, ha saját magunkon nyerünk győzelmet. Azokká, a mik voltunk, megint lehetünk, ujjalg kell lennünk. Az utóbbi négy hónap történelme megmutatta, hogy képesek vagyunk arra. Azt hittük volna, négy hó előtt, hogy nem másról van szó, csak csendes kimúlásról. De legyen hála az égnek! ma újjászületésről van szó, egy jó gondolkodású nép újjászületéséről, mely dolgozzék és becsületes legyen.

ÚJDONSÁGOK.

Kolozsvár, november 4.

— **Ö felsége a Király** kéziratában köszönetet mond a honvédelmi miniszternek s mindazon honvéd főtisztek és kőzegeknek, kik a honvéd intézmény szervezése és kifejtése körül kitűnő érdemeket szereztek.

— **Honvédtábornokokká** neveztettek: gróf Kulmer Frigyes és Máriássy János. A Lipót-rend lo-

vagkeresztjét kapták Graef h. tábornok, Pongrácz, Czillich, Dobay ezredesek. **Ezredesek** lettek a gyalogságnál b. Meszéma J., Pongrácz László, Wellikan Vilmos és Görgey K.; alezredesek Darvas András, Mangesus Frigyes. A lovasságnál ezredesek lettek Markovics Adolf, alezredessé nevezett Lendvay Rezső.

— **A cseh országgyűlés** összehívása és a királyi leirat felolvasása szombatra volt határozva. A csehek valószínűleg demonstrálva elhagyták az országgyűlést.

— **Egészen új perrendtartás.** A törvénykezési rendtartás némely szakaszainak módosítása czéljából összehívott bizottság, e napokban már értekezletet meg is kezdette, mindjárt első ülésében abban egyezett meg, hogy az új bírói szervezet életbeléptére való tekintettel, a törvénykezési rendtartás egészben az új szervezettel volna összhangzásba hozandó következőleg ezen egész törvény revideálendő. A bizottság jövőre tehát — ha a miniszter helyeslésével találkozand — ily értelemben fog eljárni.

— **A katonai tantárgyak** előadása a helybeli akadémián minden nap (csütörtököt sem véve ki) 11—12 óráig d. e. fog tartatni. Ezenkívül a fegyvergyakorlatok-bani oktatás minden csütörtökön 10—11-ig fog előadani. — Kolozsvárt, 1871. november 1-én. Az akadémia igazgatóságától.

— **Az újonnan felszerelt magy. kir. korona-örse,** az új év elején fog életbe lépni.

— **Báró Kellersperg** Hohenwart gróf utódjával van rendelve. A báró nem egészen imparlamentaris miniszter. A Stajer-tartománygyűlés alkotmányhü képviselőihez tartozik, kik közé miként az idén is a nagybirtokosság által választott. Ausztria politikai életében más ismételt szerepet.

— **A magyar ellenzék Bécsben.** Mint hírlík Csernátóy Lajos néhány nappal ezelőtt volt Bécsben, utána pedig Tisza Kálmán utazott fel. A ros világ azt mondja, hogy hasonló missióban járnak, mint Giskra és Wedel urak nem rég Pesten.

— **A románok úgynevezett „hetes bizottsága”** — mint a „Herm. Ztg” írja — oct. 30. és 31-én hosszabb tanácskozásokat tartott. Ez a comite a passiv magatartás továbbfolytatását határozta azon nézetből indulva ki, hogy csak is az 1868-ki szerdahelyi konferencia által választott comite léphet fel kezdeményezőleg Erdélyben a román nemzeti politika kérdésében, — másfelől, mivel a szerdahelyi határozatok hozatalára befolyást gyakorolt viszonyok nem változtak, sőt inkább oly fordulatot vettek, mely a passiv politikát, vagy is minden tevékenységtől való tartózkodást még inkább ajánlják.

— **Orlay Samu** hazai jeles festőnek egy igen szép, 2 1/2 láb hosszú, 10 láb széles Attila halálát ábrázoló képe a belügyminiszterium engedélye folytán ki fog soroltatni; e kép 3240 forintra lőn becsülve, és november 5-ikétől a városi redoute nagy termében föl lesz függesztve, hogy a közönség azt a sétatangversenyek alkalmával szemlélhesse. E képre 8100 sorsjegyet osztattak ki, melyek 90 sorosba osztatnak, s így minden sorozatra 90 szám esik; a húzások módja a következő: a sorozatot az 1872-ki mart. elseji budai kis lotteria első száma, a nyerő számot pedig az ugyanaz napi linzi kis lotteria első száma határozza meg.

— **A Bukovinai országos kormány**nak közleménye szerint Nowosilitzba a marha rész elenyészett, s ennek folytán a szarvasmarhákali forgalom újra felszabadított.

— **Nyilatkozat.** A „Themis” tisztelt előfizetőit és olvasóit ezennel értesitem, hogy a nevezett lap kiadójá, Rudnyánszky A. könyvnyomdája jónak látta a „Themis”-t eladni, és további megjelenését rögtön be-szüntetni a nélkül, hogy engem, mint a „Themis” szerkesztőjét, a lapnak eként cselzett áruba bocsátásáról és beszüntetéséről eleve értesített volna, és a nélkül, hogy e lap előfizetőit, kiknek előfizetési pénzeit alig három, négy héttel előbb vette föl, azon lap után, melyre azok előfizettek, annak megszüntetéséről és az előfizetők mikénti kártalanításáról értesíteni ildomosnak találta volna. A „Themis” t. előfizetőinek részint közvetlenül csekély személyem, részint a „Themis”-nek általam kijelölt irányára tanusított hízegő rokonszenve és buzdító támogatása sokkal nagyobb becsesél bír előttem, sem hogy erkölcsi kötelességemnek ne ösmerném: magamtól még annak gyanuját is elhárítani, mintha a „Themis” rögtön-zött áruba bocsátása tudtom és beleegyezésem mellett történt volna, de másrészt sokkal magasabb az az az cél is, — mely előttem lebegett, midőn a „Themis”-t másfél évvel ezelőtt alapítottam, és melyet az ügyszereket lankadatlan hevével igyekeztem a lap fennállásának ideje alatt mindinkább megközelíteni, — sem hogy a lap eddigi kiadójának fenn esetelt eljárása engem csak egy pillanatil is visszatartóztathatna attól, hogy azou elvekért, melyekért eddig küzdöttem, továbbra is teljes eréllyel küzdjek, és hogy ezen elvek diadalára — habár anyagi áldozattal is — fokozott lelkesedéssel továbbra is közreműködjem. Van szerencsém tehát a „Themis” t. előfizetőinek jelenteni, hogy a kiadó által beszüntetett lap „Magyar Themis”-czim alatt újra feleled, a mennyiben ezen czim alatt f. évi novembertől kezdve egy új lapot indítok meg, mely tulajdonomat képezve, a „Themis” eddigi alakjában, annak eddigi irányát követve és az eddigi előfizetési feltételek mellett, — a „Themis” legu-tóbbi számaiban megkezdett cikkek folytatásával — minden kedden rendesen meg fog jelenni, és „melyet a „Themis” eddigi t. előfizetőinek — kik azonkívül természetesen jogosítvák előfizetési pénzeiket Rudnyánszky A. könyvnyomdájától azonnal visszakövetelni — ez ég végéig minden díj nélkül megküldendek.” Minthogy azonban a vidéki t. előfizetők teljes névjegyzékét nem bírom, és így a lap rendes szétküldésében legjobb akaratom mellett is gátol a lehetek, „felkérem a „Themis” összes vidéki t. előfizetőit, hogy velem neveiket is lakhelyeiket mielőbb közölni sziveskedjenek.” Kelt Pesten, 1871. évi október 30-án. Dr. Slegmund Vilmos, a „Themis” volt szerkesztője és a „Magyar Themis” kiadótulajdonosa és felelős szerkesztője. (Pest, kalaputca 6 sz.)

— **Első levél és első könyv készítés hazánkban.** Az író papir használata föltaláltatott 1300 körül. Az első papíron írt levél nálunk már 1309-ben kelt; ez Gentilis bibornoknak Benedek erdélyi püspök-höz írt levele. Az első könyvnyomdát hazánkban Geréb László budai prépost 1472-ben állította fel Budán az Olasz-Országból hívtó Illés András által. Az első magyar tárgy, habár latin munka nyomtatása 1473-ra esik; ez a „Chronicon Budense.”

— **Öt forintosokkal kirakva.** A pesti régi német színház még beépítendő telkét köztudomás szerint a Haas czég vette meg és négyszögölét 1434 frttal fizette. Akadt is már valaki, aki kiszámította, hogy egy □ öl té-re épon 286 ds. 5 ftos bankjegy fér, ez 1430 ftot tesz, a vevők tehát annyit fizetnek a telekért, hogy azt egészen 5 frtosokkal lehet betakarni.

— **Nemzeti színház.** Nov. 3-án „Bánk-Bán,” eredeti opera 4 felvonásban. Zenéjét írta Erkel. Azon operák egyike ez, melynek hallgatását az ember soha nem unja meg, mindig újabb elragadó pontokat fedez föl zenéjében, miket gyönyörrel élvez. Gerecsnének Melinda egyik legjobb szerepe, melyben oly érzéssel énekel, miszerént a legszigorubb és leghidegebb véri mű-ítést is önkéntelen tapsokra ragadja. Darai Károlina k. a. a királyné szerepében erőteljes hangon énekel, játékában találóan színezve, sok szenvedélyt fejtett ki. Cereza hangjának birtokában lévén a czimszerepet bravúrral éneklé. Kiemeljük az együtteseket, melyek az előadásnak a leghatásosb részei voltak. Közönség szép számmal.

Vasárnap, november 5-én „Erdő szépe.” Dráma 5 felvonásban.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Nov. 3-ról: 5% Metalliques 57.90. 5% Nemzeti kölcsön 68.20. 1860-diki államkölcsön 100.— Bank-részesvények 795. Hítelésrészesvények 302.— London 116. 10. Ezüst 116.25. Cs. kir. arany 5.57. Napoleonor 9.27¹⁰.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80.25. Temesi 78.50. Erdélyi 75.— Horv.-Slavon —.—

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

N y i l t t é r .

(277) 32—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

V. **Beküldetett.** 23. Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség nélkül a delicat Revalesciére du Barry által Londonból, a mely gyermekeknek és felnőtteknek 50-szer megtakarítja a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Beküldetett.

Kwizda Ferencz János urnak Korneuburgban.

Legújabb utazásomkor a keletről ismét igen jó szolgálatot tettek nekem cs. kir. szab. helyrepolító-

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17. april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta borzasztó állapotban voltam, elsoványodtam, s kinlódtam. Nem valék képes írni vagy olvasni; minden izom resz-kett testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság szüntelen ideingerben tartott, mely ide oda üzött, soha nyugtot nem adott; e mellett mindig buskomor valék. Sok orvos kimerült gyógyításomba, de bajaimat nem enyhíté. Teljes kétségbeesésben megkísértem önnek Revalesciére du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig éltem vele, hálát mondok az Istennek. A Revalesciére

folyadékának és köröm-írjának kitűnő tulajdonai és jeles hatásai, mert különösen a két szer alkalmazásának köszönhetem, hogy nemes és drága keleti ló-szállít-mányomat, a rosz őszi időjárás, s az orszországi

legnagyobb dicséretet érdemel, visszaadta tökéletesen egészségemet s abba a helyzetbe tett, hogy társadalmi állásomat ismét elfoglalhatom.

Öszinte hálával és teljes tisztelettel

Bréhan marquise.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnőttek-nél és gyermekeknek 50-szer behozza árát gyógyszerék-kel szemben.

1/2 fontos bádóg szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 frt. 50 kr., 2 1/2 frt. 50 kr., 5 1/2 frt. 10 frt., 12 1/2 frt. 20 frt., 24 1/2 frt. 36 frt.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

járhatlan utak mellett, oly roppant távolból egészséges és vidám állapotban hozhattam haza.

Engedje meg tehát, hogy e két kitűnő szer iránt teljes elismerésemet nyilváníthassam.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében, Pesten Török-nél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen felül mindenütt elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Jarischhof, Oroszhon, podoliai kormányzóság, augusztus 4-én 1871.

Zimmermann P. cs. kir. osztr. lovasszázados.

Hivatalos. Sz. 121—1871 ár. 3—3 (308) **Hirdetmény.**

1870-ik év december 17-én 121. sz. a. felvett jegyzékünk alapján közhírre tétetik, miszerént Ifjefalván 1870. december 4-én végrendelet hátra hagyásával elhalt Kövendi méltóságos Gál József hagyatéka tárgyában — alóliort törvényszéknél az örökösödési nyilatkozat megtételére, folyó hó 1871-ik év november 30-ik napján d. e. 9 óra tüzetelt ki, — mikorrrá mindazok kik ezen hagyatékhöz jog igényt formálnak, vagy egyéb követeléseik vagynak, ezen határidőig alóliort törvényszéknél jelentsek be, mivel későbbi bejelentéseknek hely nem fog adatni.

Ifjefalva törvényszékének 1871. október 21-én tartott üléséből.

Heineth István, törvényszéki jegyző.

Sz. 884. 3—3 (309) **Arlejtési hirdetmény**

buza, tengeri és rozs szállításra.

A nagybányai m. kir. uradalom részéről közhírre tétetik, hogy a nagybányai kerületi kincstári munkások számára 1872-ik évi szükséglet fedezésére 20,000 mérr 82 1/2 bécsi sulyu reg-feljebb 15% tiszta rozsossal vegyített búzára, 20,000 mérr 82 1/2 sulyu tengerire és 15,270 mérr 76 1/2 sulyu rozsra f. év december hó 7-én reggeli 10 órára a nagybányai m. kir. jószágigazgatóságnál titkos ajánlatok utjání ár-lejtés fog tartatni, mely öszvegből

mérő buza	m. tengeri	m. rozs
Nagybányára 8000	9300	7000
Kapnikbányára 6000	5700	4000
Sztrimbuly, Bajuez és Oláhláposra 6000	5000	4270

leendő szállítandó. Földbirtokos urak és vállalkozni szándékozók 20% bántapénzzel ellátott ajánlataikkal tisztelettel meghívatnak azon megjegyzéssel, hogy a titkos ajánlatok december hó 7-ik napján d. e. 10 óráig leendnek elfogadhatók.

A szállítási és egyéb szerződési feltételek Nagybányán, Sztrimbulyban és Kapnikon a gazdasági irodákban, ugy Szatmárt, Nagykárolyban, Deésen, Szamosújvárt és Kolozsvárt a városi hatóságoknál megtekinthetők.

Kelt Nagybányán, 1871. október 23-án m. kir. gazdasági hivatal által.

Sz. 1806—1871. 3—3 (311) **Hirdetmény.**

A m.-újvári m. kir. sobánya hivatal részére közhírre tétetik, hogy az 1872-ik évi gabona nemek szükségletének szállítás után leendő beszerzés czéljából folyó év november 15-én délelőtti 10 óráig a sobánya hivatalhoz benyújtandó írásbeli ajánlatok nyomán egy második árlejtést tartandó.

A versenyezni kívánók kötelesek ajánlatuknak megfelelő 5% bántapénzt készpénz vagy magyar vasúti államkötvényekben írásbeli ajánlatukhoz csatolni, mely bántapénz egyszerűen a legkedvezőbb ajánlat tevőnek óvadékol be fog számíttatni, az 1872-ik évi gabona szük-

Nem hivatalos.

7—* (251)

A cs. kir. szabadalmazott patkány, házi és mezei egér, vakond és svábogár pusztító

Arkánium

t. gyárához Bécsben, Neubaugasse, Nr. 70. Miután önnek cs. k. szab. arkániumát bámulatos sikerrel alkalmaztuk, kérjük, hogy postafordultával meg 6 szelencéjét küldeni sziveskedjék. Tisztelettel maradván a cs. k. szab. neuhauai és burgaui fogógyárak igazgatósága Stájerhonban.

Valódi minőségben kapható: Kolozsvárt Fölly és Hutless (a fő-téren), M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeternél, Brassóban J. L. Hesshaimernél, Segesvárt és Szebenben J. B. Misselbacher és fainál kapható 1 nagy bádóg 1 frt, kis bádóg 80 kr. Egyes bádóg megrendelése is utánvételt mellett gyorsan teljesítjük. Ugyanott kapható citrom-kenőcs, egyedül szer a fagyhójakok és tyúkszem ellen, 1 tégely 50 k.

6—2

Ny. Gámán János örökösénél Kolozsvárt.